

ἀριστευσάντων εἰς τὰς μάχας. Ἰδοὺ μία τοιαύτη ἐπὶ ἀνδριάντος ἐπιγραφὴ «Προῦκρινε γὰρ προορχησθῆρα ἡ πόλις» καὶ ἑτέρα «Εἰλατίωνι τὴν εἰκόνα ὁ δῆμος εὖ ὀρχησαμένῳ τὴν μάχαν». Εἰς δὲ τὴν ἰωνίαν ἂν καὶ ὁ ἐν χρήσει παρ' αὐτοῖς βακχικὸς χορὸς ἦτο σατυρικὸς, μόλαταῦτα οἱ πρόκριτοι καὶ εὐγενέστεροι τῶν ἰώνων οὐ μόνον δὲν ἠσχύοντο νὰ χορεύωσιν αὐτὸν δημοσίᾳ κατὰ τὰς ὁρισμένας ἑορτάς, πᾶσαν ἄλλην ἐργασίαν αὐτῶν παραιτοῦντες, ἀλλὰ καὶ ἐκαυχῶντο ἐπὶ τῇ χορευτικῇ τῶν τέχνη πολλῷ μᾶλλον ἢ ἐπὶ τῇ πατρογονικῇ αὐτῶν εὐγενείᾳ, καὶ ἡμιλλῶντο τίς τοῦ ἄλλου κατὰ τὴν τέχνην νὰ ὑπερτερῇσιν.

Ἵπὲρ πάντας ὁμῶς τοὺς λαοὺς τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος οἱ Κρήτες ὁμολογουμένως ἦσαν οἱ ἐπιτηδεότεροι χορευταί, καθάπερ καὶ τὴν σήμερον ἐτι διακρίνονται διὰ τὸ φιλόχορον αὐτῶν, καὶ λίαν εὐλόγως, καθότι ὁ πρῶτος μετα τὴν κοσμογονίαν χορὸς ἐγένετο ἐπὶ τοῦ ὄρους Ἰδης παρὰ τῶν Κουρητῶν καὶ Κορυβάντων, καὶ ὅς τις διήρκεσεν οὐχὶ βεβαίως ὅσον μία ἀπλὴ soirée dansante, ἀλλ' ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἀδιαλείπτως ἡμέραν καὶ νύκτα, ἕως οὗ ἡλικιωθεὶς ὁ νήπιος Ζεὺς ἐπέκυσσε κλαίων.

Κατὰ πόσον δ' ἐν γένει οἱ Ἕλληνες κατεγίνοντο εἰς τὸν χορὸν καὶ τὴν μουσικὴν καὶ ἐθεώρουν ἀμφοτέρωτα ταῦτα ὡς ἀπαραίτητα καὶ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ εἰς τὴν ἀνατροφὴν ἐλευθέρου πολίτου, καὶ συστατικὰ ἐκ τῶν πρωτίστων τῆς παιδείας, ἐκ πλείστων χωρίων τῶν ἀρχαίων συγγραφέων, ἱστοριογράφων, ποιητῶν τε καὶ φιλοσόφων καταφαίνεται. Ἐκ τούτων ἐπιτρέψατέ μοι, ἂν ἡ ὑπομονή σας εἰσέτι ὀλοτελῶς δὲν ἐξηντλήθῃ, νὰ ἀναφέρω ὀλίγα τινά.

Ὁ ἱστοριογράφος Σαλούστιος ἐν τῷ βίῳ τοῦ Ἐπαμεινώνδᾳ ἀναφέρει, ὅτι παρ' ἄλλου μὲν οὗτος διδασκάλου ἐδιδάσκετο τὴν ὀπλασκίαν παρ' ἄλλου δὲ τοὺς ἀυλοὺς καὶ παρ' ἄλλου τὸν χορὸν.

Ὁ Σωκράτης, ὁ σοφώτατος ἐκεῖνος τῶν ἀνδρῶν τῆς ἀρχαιότητος, οὐ μόνον ἐπῆναι τὸν χορὸν, ἀλλὰ καὶ κατεγίνετο εἰς τὴν σπουδὴν αὐτοῦ κατὰ τὰ γηρατειά του, θεωρῶν αὐτὸν ὡς ἐν τῶν σπουδαιωτάτων μαθημάτων καὶ εἰς τῶν αὐλητρίδων δὲ τὰ διδασκαλεῖα δὲν ἀπηξίου νὰ φοιτᾷ.

Ὁ δὲ Πλάτων ἐν τοῖς νόμοις αὐτοῦ πραγματευόμενος περὶ χοροῦ καὶ τῶν διαφορῶν εἰδῶν αὐτοῦ, ἄλλα μὲν τούτων ἐπαινεῖ καὶ θαυμάζει, ἄλλα δὲ κατακρίνει καὶ ὡς ἀπορρίπτέα ἀποβάλλει. Ὅτι δὲ ὁ κορυφαῖος οὗτος τῶν φιλοσόφων τῆς ἀρχαιότητος τὸν χορὸν καὶ τὴν μουσικὴν ἐθεώρει ὡς ἐκ τῶν πρωτίστων τῆς παιδείας στοιχείων, δῆλον ἐκ τοῦ ἐξῆς συντόμου διαλόγου του μεταξὺ Ἀθηναίου καὶ Κλινία.

(Ἔπεται τὸ τέλος.).

ΠΟΙΗΜΑ.

ΕΚΘΕΟ

Ἐνθυμήθητι! — τῇ δ

Motto: «Wo ragend aus demoostem felsgestein
Schwer fällt'ge führen trüb Die Zweige senken,
Da bitt' ich: Deneit zuweilen mein;
Ich vill bei jeder Rose eurer denken!»
(Fr. Heilm).

Ἀχ! κ' ἡμίθραυστος ἀκόμη θελ' ἡ λύρα μου νὰ ψάλλῃ:
Ὡς τρυγῶν, καὶ τετρωμένη, φθόγγους ἔρωτος ἐκβάλλει.

Χαλαρὰς ποτὲ ἂν ἴδης χορδὰς λύρας ἡμιθραύστου,
Ἡ δρυὶς κεραυνωθείσης τὸν κορμὸν καὶ ἡμικαύστου,
Ἄν πυρκαϊᾶς μεγίστης λείψανόν που νὰ καπνίζῃ,
Ἡ νῆος πρὶν ἀλαζόνος σκάφος, ἔρμηνε, ἰστία,
Παίγνιον οἰκτρὸν νὰ ἔχῃ ἤδη θάλασσα ἀγρία,
Ἡ λυσσώδης τὸν βορρῆαν ἂν ἀκούσῃς νὰ συρίζῃ
Καὶ ἀφρίζῃν μὲ ματαίαν ἀλλ' ἀδάμαστον μανίαν,
Νὰ συντρίβηται τὸ κύμα εἰς βραχὺν παραλίαν·
ὦ! τότε ἔνθυμήθητί με! . . . ἔνθυμήθητι τὸν πόνον,
Ὅσον σπείρουσα καρδίᾳ φέρει διὰ σὲ καὶ μόνον!

Ἀχ! κ' ἡμίθραυστος ἀκόμη θελ' ἡ λύρα μου νὰ ψάλλῃ:
Ὡς τρυγῶν, καὶ τετρωμένη, φθόγγους ἔρωτος ἐκβάλλει.

Ὅταν φοβερὸς, ζοφώδης οὐρανὸς τὴν σφαῖραν στέφῃ
Καὶ εἰς παχυλὰ καὶ μαῦρα θάπτηται πᾶν ἄστρον νέφη,
Θύελλα τὸν κόσμον ἔλεν, λαίλαψ, στρέβιλος μαστίξῃ
Καὶ ὑπὸ βροντῶν δονῆται ὁ ὀρίζων καὶ γογγύζῃ,
Τ' ὄπλον τοῦ Διὸς πυρπόλον καθορμᾷ τὸν θέλον σχίζον,
Τοῦ Θεοῦ οἱ καταβρέχεται διανοίγωνται κ' οἱ κάβδοι
Καὶ φρικτῶδη τῶν ἀνέμων ὁ χορὸς ὥδῃν συνάδῃ,
Τὸ πᾶν τρέμῃ, ὅτι ἦλθεν ἡ συντέλεια νομίζον.
ὦ! τότε ἔνθυμήθητί με! ἔνθυμήθητι τὸν πόνον.
Ὅσον σπείρουσα καρδίᾳ φέρει διὰ σὲ καὶ μόνον!

Ἀχ! κ' ἡμίθραυστος ἀκόμη θελ' ἡ λύρα μου νὰ ψάλλῃ:
Ὡς τρυγῶν, καὶ τετρωμένη, φθόγγους ἔρωτος ἐκβάλλει.

Ὅταν μαρανθέντα φύλλα καὶ ξηρὰ τοῦ φθινοπώρου
Σὺ χαμαὶ πατῆς πεσόντα ὑπὸ τὴν ἀδρόν σου πόδα,
Ἡ μετὰ καρδίας βλέπῃς κρύας καὶ ἀδιαφόρου
Κᾶν τοῦ ἔτους κᾶν τοῦ βίου νὰ φυλοῦσιν ῥόδα,
Ἡ αὐτὰ ὁμοῦ κ' ἐκεῖνα χεῖμαρος νὰ σύρῃ κλαίων
Ἐξ ὀρέων ἀποτόμων, κρημνοδῶν, θολὰς ἐκρέων . . .
Ὅταν εἰς γυπὸς ἀθῶος ὄνυχας στρουθὸς σφαδάζῃ,
Ἀχ! τὸν ὑστατὸν τῆς τόνου ἔταν ἀηδὼν στενάζῃ,
Ἐνθυμήθητί με τότε! ἔνθυμήθητι τὸν πόνον,
Ὅσον σπείρουσα καρδίᾳ φέρει διὰ σὲ καὶ μόνον!

Ἀπάτη πάντα.

Ἐάν ἡ τύχη σ' εὖνοῇ, ὁ κόσμος σοὶ δουλεύῃ,
Ἡ καλλονὴ σοὶ μειδιᾷ, ἡ δόξα σὲ προσνεύῃ,
Ὁ πλοῦτὶς σε ὑπερπληροῖ, ἡ εἴρη σὲ θαυμάσῃ,
Ἄν ἔρως ἡ φιλί' ἀδρὰ τερπνῶς σε κολακεύῃ,
Φαῖ! πλάνη μόνον ἰσχυρὰ τὰς φρένας σου δεσμεύει,
'Ἀλλ' ὄντως πάντα εἶν' ἀπλὴ τῆς εἰμαρμένης χλαυή!
Εὖσομα ἄνθη! . . . εὖχομαι καρποὶ . . . χρυσὰ ὥραια . . .
Εἶναι ἡδίστ' ἡ γαῦσις τῶν καὶ τερπνοτάτ' ἡ θεία . . .
Καὶ πάντα φαίνοντ' εὐθελῆ καὶ δροσερὰ καὶ νέα . . .
'Ἀλλ' οἴμοι! πόσον ἀληθὲς, ἂν καὶ πικρὰ ἴδῃς! —
Ὅπως δεινὸς ὕψ' ἔπαντα κρυπτόμενος φωλεῖται,
'Ακέραιος, πᾶν θῦμά του ὑπόπλως ἐνεδρεύει,
Καὶ θίξας, δείγμα ἔλαβες, οὐ ὁ ἴος φονεύει!

Φ. Α. Γ.